

Ο αὐτὸς εἶπε, Ζῶν μὴ, ἐπαγ-
νοεῖς ποθανάν τοῦ μωρεῖσον.

Idem dixit, Operam da, ut
vivus laudabilis, mortuus
autem beatus iudiceris.

Ο αὐτὸς ἔλεγε, Ισηνί αἱμαρ-
πιαν τοῦ αἱματίου εἶναι, μέρφε-
δαι τὰ ἐπαγνεῖα, καὶ ἐπαγνεῖα
τοῦ μωρεῖτο.

Idem dicebat, Εἴκε vitio-
sum & stolidum esse, vituperare
laudanda, & laudare
vituperanda.

Αγγοίδης ἔρωτήσεις, πῶς
αὐτὸς μάλιστα παρ' αἰδρόποιοι
εὐδοκιμοί, Εἰ λέγει, εἶπε,
τὰ ἄστεια, πεπτίσθε τὰ μάλ-
ιστα.

X Agesilaus interrogatus,
qua ratione potissimum quis
assequi posset, ut apud ho-
mines honestam famam
haberet: Si loquatur, inquit,
qua sunt optima, & faciat
qua sunt honestissima.

Οὕτω Σωκράτης οὐ αὐτὸς ἐγω-
τάνη. Εἰ τις τῷ, ἐφη, εἶναι
πεποιησθεῖσι, οἵ τοι δοκεῖν ἐγένετο.

X Sie Soerates idem percon-
tanti, Si talis, inquit, esse stu-
deas, qualis haberi vis.

Locus LXX.
D E O R A T I-
O N E.

Ο σόκης Περικλῆς ἐριζεύ-
ειν, εἰς τὸν συκληπιαν παρ-
ένει, ἵνα τοῦ μηδὲν ρῆμα
ἐπιπολασθείσιν, ὅπερ ἔμελ-
λει ἐπιστραχώσει τὸν δῆμον,
περίουστες αὐτῷ θύραρδοι κοὶ
ἀβέλητον δέξαν.

Quotiescumque Pericles
prodibat in concionem ver-
ba facturus, optare solebat,
ut sibi nullum eiusmodi
verbū excideret, quod vel
populum offendere, vel
sibi contrarium esset, vel
cum ipsius voluntate pu-
gnare videretur.

Οἰνοπίδης ὁ ποιας η φύσις τοῦ
αἰδράτη εἰσι, τοιότιν ἐφασκε
εἶναι καὶ τὸ λόγον.

Oenopides talem dicebat
sermonem esse hominis,
qualis eius natura esset.

Ραιμυλος τὸ μὴ κέρασμαν εἰς
Τηγάνειαν ἐφη δοκιμάζειν, τὸν δὲ
αἰδράτην εἰς τὸ λόγον.

X Romylus vas fictile istu-
& sono, hominem vero ser-
mone probari dicebat.

Ο αὐτὸς ἐφη, Αὐθόρδος χαρακτή-
ρεψ εἰλόγει γνωσθεῖσος
X Idem dixit, Viri charakte-
rem ex verbis eius nosci.
¶ Σωκράτης οὐτῷ τῷ. Ο λόγος
χαρακτηρεψ τὸν νόον. Congruit
cum illo: Oratio est indicium
mentis.

Καρνέαδης ἦν μεγαλοφανός πετος. ὡσεὶ τὸν γυμνασίαρχον απεστέμψας αὐτῷ, μὴ οὐτα δοῦν· τὸν εἰπεῖν, Εἰ δὲ μέτρου φωνῆς· ὅτεν εὐσίχως ἐλόντα αὔξεντα φωνάδα. Φάναργδ, μέτρου ἔργος τὸς ἀκόντων. Ηγέρθη τῷ τοῦ ἀκόντων δούτῳ τὸν φωνὴν αποτερρρίζειν δέ.

Carnades admodū fuit vocalis. Itaque scholæ præfectus misit ad eum aliquem, qui diceret, ne tantopere clamaret: cui is respondit, Da mihi vocis modum: ad quod rursus eleganter gymnasiarchus: modum habes, nempē tuos auditores. Si quidem pro numero auditorum temperanda vox est.

Πλάτωνος ἔφη, μέρα τεσσάρων εἴναι εἴναι τὸ Κύρον, Εἰ τέλιον τελεσθεῖν τὸ λαζαρέτων.

Plutarchus dixit, Ad fidem faciendam multum valere contentionem & actionem oratorum.

Οἱ αὐτὸς ἐπει τολμεῖσον ἐν τῆς πάνοπλοις τῷ λόγῳ πόρμα καὶ κατεργάζονται.

Idem dicebat: Plurimum orationi ex actione ornamenti & gratiæ accedit.

Εργάλυθε πιὸς Δημοσθένης, πατέρων σὺν βιβλεσκῆ, εἰπει, τινό-

κελοις· ηγέρθη τεργην, τινέσσεσθαις· ηγέρθη τινέσσεσθαις.

Cum quidam Demosthenem interrogaret, quid primum esset in arte dicendi, respondit, pronuntiationem: quid secundum, pronunciationem: quid tertium, pronunciationem. Id Cicero his verbis expressit: Demosthenem ferunt ei, qui quæsiuisset, quid primum esset in dicendo, actionem: quid secundum, idem: & idem tertium respondisse. Item: Demosthenes tribuit & primas, & secundas, & tertias actioni. Item, Actio in dicendo una dominatur.

Χρυσόστομος ἔφη, αὐχελογίαν εἶναι ὄχημα τῆς πορνείας. τοὺς γὰρ λόγους, τὸν πειραγμένον εἰναι οὐδενός.

Chrysostomus dixit, Turpem sermonem esse vehiculum scortationis. Nam orationem esse viam ducentem ad rem.

Οὐτε βαλανεῖς, Φοῖον ὁ Αἰστόν, ψηλόγυρη μὴ καθαίρεγμενος, ὄφελός εἰσιν.

Neque balnei, dixit Ariston, vllam esse utilitatem, neque orationis, vnde non prodeas purior.

Τὰ ἄλλα ζου [ἔφη Μοριάν] μὴ πᾶ-

μὴ πᾶσιν ὑπερε λόγοις. λόγος οὐχὶ κακός, κακῶν ἔργων εἰνι ὑγεία.

X Aures tuas (dixit Moschion) nō cuius sermoni præbeas: Malus enim sermo malorum operum dux est.

"Απός ρήμα εἰς λόγος μάτιος, περάσεων ἀμοιησθενός μόνος, αἰς Δημοσθένεας εἶπεν.

Omnis oratio inanis est, nisi facta subsequantur, ut Demosthenes dixit.

Ο αὐτὸς ἐφορεύει. "Απός λόγος αἱ ἀπῆ τὰ ἔργα, μάτιον οὐκέτι καὶ φαίνεται.

Idem dixit: Omnis oratio, si absint facta & res, friuolum quiddam & inane habetur.

Διορθώντις ιδὼν εὐπεπτη νεανίους ἀπειπτὸς λαλεῖται, Οὐκ αἰσχιάγη, ἐφη, οὐδὲ φαίνονται κολεῖδη μολιβδίνων ἔλκαι μαχαιρῶν;

X Diogenes videns decorū adolescentem indecorē loquentem, Non erubescis, inquit, ex eburnea vagina plumbeum educere gladiū?

Locus LXXI.
DE PROMISSIO
NE, PROMISSO,
Patiōne, Fæderis
bus.

Φ Αὐδίου θνῶς τοῦς αὐτοὺς σίλαον, ομολόγους τοὺς πελάστας τὸν αὐτὸν λέγοντος, Ναὶ δῆπε, εἰ οὐκ ἔστι δίκαιον [ἐφη] εἰ δέ μη, ἐλεῖται μὲν, αἱρετόγους ἢ οὐ. ἐποίεις οὐδὲ, Αὐτὰ μὲν δέ τε τὰς έσοιλες ἐπιτελεῖν οὐ, Άποιν καφαλῆς ηγοτανεύσασιν, Οὐ μὲν πλον [ἐφη] τὰς τασσόντας ζητεῖς έσοιλεσιν αἰτεῖσθα δέ τι πὲ δίκαια εἰ λέγει, σεραζομένης τε οὐκέτι οὐδὲ αἱρέσσοντος ζητεῖς έσοιλεσται.

Cum quidam virgeret Argosilaum postulando, diceceretque ei, Promisiisti, atque saepius idem repeteret, Reste sane, inquit, si quidem iustum est, quod petis, promisi sin minus, dixi, non promisi. Ille vero cum nondum ficeret flagitandi finem, sed subiiceret, Atqui decet reges præstare quicquid vel capite annuerint: Nihilo magis, inquit, quam eos qui reges audeant, decet ea petere & loqui, quæ insta sunt, spectantes simul & opportunitatem, & quid regibus conueniat decorumque sit.

Δημόκριτος εἶπε, Μικρὰ δοδοῖς ταῦτα μετέλαου, η μεταξίλα εγγυάσσει.

Democritus dicebat, Parua potius largire, quam ut magna promittas.

Φοκίαν ἔφη. Περὶτε μεγάλω, μὴ τιπέντειρος θεός μεγάλω.

Phocion dixit: Fac magna, sed non promitte magna.

Οὐ ρόμπος καὶ λένθεις εἶναι
τὰς αἰτίας ἀνθίτες ὄμφλοις, οὐ
συνέλιον περτύρων ποιῶσι το,
ἔφη Δημοσθένης.

Lex iubet ratas esse pa-
tiones, testibus præsentib.
factas dixit Demosthenes.

Οὐ αὐτὸς εἶπεν. Οὐ νόμος
λένθεις κύριος εἶναι, οὐ, παῖδες εἴτεροι
ἴστεροι ὄμφλοισι.

Idem dixit: Lex iubet ea
rata esse, quæ alius cum alio
pegegerit.

Ιστορίας ἔλεγον. Μεγίστη
πολύμηνοι συμφορά εἶναι καὶ Σε-
βανοτέλη, πὸ τῆς δίκης πετά-
τερον εἴκοσι γῆ καὶ τὰς γεών εὑροιν
ισταθεῖσας τοινταν.

Hocciates dixit: Maximū
& firmissimum fœdus est,
iusta facere. Consentaneum
enim est, iusta facientibus
etiam Deum bene velle, &
confederatum esse.

Locus LXXI.

DE POENIS SCE-
LERVM, IMPVS
nitare.

Kατων οἱ προσβύτεροι ἔφη,
Βέλεαδ καῦθον εὔρετε
ουσ μὴ κομισατε χάριν, οὐ μὴ
τισσοχεῖτε κάλασιν ἀδικίας.
Σημεῖον, οὐδὲν τὸ αἴτιον τὸ άει
ἐπὶ τὰ πονητὰ παρακλήσοντος ὀλ-
ηρώτερον εἶναι.

Cato senior dicere sole-
bat, se malle pro collato be-
neficio nullam gratiam re-
portare, quam pro scelere
perpetrato non dare poenā.
Significans nihil esse peri-
culosius impunitate, quæ
semper ad deteriora inuitat.

Παραγνῶσθε τὰς ἀρχοτάς
ἐπιπλένεις οὐκ εἴρετενονοι,
ἴλεζα, οὐκεὶς θυμαρθρούς καλύψῃ
τοὺς πράκτοις ποιοῦσίς, οὐδὲ μὴ
κωλύσωσι, κατατελεύταινοισθε
τούτους ὅλων τῶν πόλιν πράκτοις
δρᾶν, οὐδὲ εἰπὲ τῶν τὰς αἰ-
κημάτων ἐξοπίσαι τοὺς πράκτοις
παρακλητῶσι.

Exhortans autem magi-
stratus ad sumendas poenas
de his qui delinquerent, di-
cebat eos, qui maleficos
prohibere possent, nec face-
rent, lapidandos esse: Sen-
tiens illos de vniuerso po-
pulo pessime mereri, quod
ad scelerum licentiam inui-
tarent improbos.

Δημοσθένης εἶπεν, Οὐδὲν εἶναι
ὄφελος πόλεως, οὐτὶς μὴ νεροῦ
εἰπεὶς θυμαρθροῦτες ἔχει.

Demo-

Demosthenes dicebat,
Nullum esse vsum ciuitatis,
qua non habet nervos ad-
uersus delinquentes.

Χρυσόστομος ἐφη. Τὸς πολὺ^ς
πειρασμὸς εἰναι τὸν πολλὰ^ς
φοβεῖσθαι δέδοκεν αὐτοῖς.
αὐξεσται γὰρ αὐτοῖς τὰ τῆς
πικρασίας ἀγάθα τοι μακροθυμίας
Ἐγεοδ.

+ Chrysostomus dixit: Il-
los qui sāpe peccant, nec
puniuntur, metuere sibi &
vereri debere: Augeri enim
ipsis supplicia per supplicii
tarditatem & longanimita-
tem diuinam.

Τὸ δίκαιον δεδίνει μετρίσει κα-
κοῦ, ἀποκαλύψει πονηρίας. οὐ-
φερείται γάρ καὶ δικαιοτέρους ποιεῖ,
καὶ πατέσσι γένεται πονηρίας η
δίκαιοφυ Πλάστων ὁ διος.

Maximi criminis poenam
dare, a malitia liberari est.
Facit enim modestiores iu-
stioresque homines ipsa
poena, & improbitatis medi-
cina sit: dixit diuinus ille
Plato.

Ο αὐτὸς εἶπε. Ἐκεῖνό γε
δίπλα σδεις ἔπει τε φῶν, καὶ το-
διώπλων πολυάλεχον, ἡσ οὐ τῷ
ἀδικοῦντι σδετέον δίκαιον.

Idem dixit: Hoc nullus
vel deorum vel hominum
dicere ausit, illum qui iniu-

riam fecerit, poenam luere
non oportere.

Ο αὐτὸς ἐλεγεῖν. Οσοι τὸν
ἀδικοῦντας καλεῖσθαι, θεοὶ τὸν
ἀδικασθαῖς καλύπτουν.

Idem dicebat: Qui puni-
unt iniustos, ii reliquis ini-
uriā fieri prohibent.

Ο αὐτὸς εἶπε πάντας οὐ φερ-
γας αὐτράπους, Τὸ εὐδίκειν τὸ
ἀδικεῖσθαι, Ε τὸ μὴ διδόνειν δίκαιον
Ἐ διδόνειν, κακοῖον ηγείας.

Idem dicebat, Omnes sa-
pientes existimare, iniuriā
facere, quam pati, & poenas
dare, quam non dare, dete-
rius esse.

Συνέδει θύται τὸ λόγον
ε τὸ Ιερίον τὸν φιλοσοφου. Οσις
πολὺς γεόγονος εὐδίκαντι αἴγα-
νει φέρει, τούτον δὲ τομήσειν
τὸ αποχέσατο.

X Congruit cum hoc dicto
& illud Iustini Philosophi:
Qui diu iniuste agens, non
punitur, hic omnium infe-
licissimus habendus est.

Τὶς εὐκοίδει[ἐφη Δημοσθέ-
νη] Ε γέρμφ πολὺς κακοὶ γίγνεσθαι,
τὸ μὴ καλεῖσθαι τὸν εἰκαρε-
γένεοντας εἴπον δέ;

Quis ignorat (inquit De-
mosthenes) quod multa
mala fiant, impunitatem in
causa esse?

Αεισοτέλης εἶπε, Τὰν μὴ
αξιολόγων αἰρεψίμενόν τον μετά-
λλος καὶ θεὸς γνώσθες εἶναι.

Aristoteles dicebat, Mag-
niss delictis magnas etiam
poenas statutas esse.

Πλάτων ἔφη, Θεῶν ὡς ἐν ξενί-
παις δίκαιος τὸ δύολον ποιήματα
ετίσνους θυμάρχην.

Plato dicebat, Deum sem-
per comitari iustitiam, pa-
nientem eos qui legem Dei
violent.

Ιερῷ δίκαιῳ ἀρχεπικόντος εἰς ταῦς
πονηρῶν πονηρίας, καὶ καὶ πό-
δος ἐπεξιόσα τῷ Νικοφόρῳ.

Diuina vindicta non dor-
mit, sed uestigio sequitur
impiorum scelera : dixit
Nicephorus.

Ἐκεῖνος [ἔλεει Δημοσθένης]
ὕτως, ὥσπερ παντεῖος, κακῆς κρε-
κοῦς ἀπολέσει, & τὸν ἄλλος ἐπε-
βάλενος, ταῦτα παῖδες αὐτὸς.

Ille (dixit Demosthenes)
sicuti merebatur, malus
male perit : suis ipse insi-
diis, quas in alios struxerat,
oppressus.

Οὐ αὐτὸς εἶπε. Τὰς πονηρ-
ότατας καὶ τὰς ἔξαρστας ὀνειρ-
ζομένας, αἱ τε ποιναὶ καὶ οὐρ-
φοραὶ παρεγνίσουσι.

Idem dicebat: Improbis-
simos, & quos deploratos

nominant poenæ & calami-
tates erudiunt.

Τὰ ἀδικήματα, οἷας μὴ εἰν ἔ-
ργοις, παρὰ τοῖς πειράσσον-
ται· ἐπειδὲν οὐ καίσις θύμηται,
παρὰ τοῖς μὲν δικοῖς ἐπειδέ-
σθοται, ἐφ' Λυκούρῳ.

Scelera donec non des-
ertuntur in iudicium seu ac-
cusantur, harent in auto-
ribus. Cum vero accusata
sunt, harent in illis, qui
poenas exsecuti non sunt,
hoc est, in iudicibus igna-
uis vel αφοροπλήστας: di-
xit Lycurgus.

Πλούταρχος λέγει εἴωθε,
Θεῶν τοῖς πονηροῖς σὺ γένοντας καὶ
χαλάρως τοὺς δίκαιους ἐπιχείνεις,
σὺν αὐτῷ πυρα τοῦ πειρά-
ζεν ἀρχετοπανδεῖτος οὐ μετε-
νομασθεις, αὐτὸν τὸ τοῦτο τὸ πονηρόν
πονηρίας ἔπειρας καὶ λαβόντος
ἀφαιρέντα.

Plutarchus dicere sole-
bat, Deum mora aliqua in-
terposita, sceleratis homi-
nibus poenas infligere, non
οὐ vereatur, ne accelerando
supplicio erret, aut com-
mittat aliquid, quod postea
possit poenitere: sed ut in
puniendis aliorum pecca-
tis, sicutiam & vehementiam
nobis hoc suo exemplo ex-
imat, & ad longanimitatem
nos inuitet.

Πλάτων

Πλάτων τῶν Σακτείσιν αἰα-
τηνόρδον τῷ παιδὶ ἀμφοτηγό-
π, πολεῖ ἐστὶ γέρον, ὡς αὐτὸς
ἔφη, τὸ θυμὸν καλάζειν.

Cum Plato sublato ba-
culo plagam puero, qui de-
liquerat, intentasset, diu
tacitus stetit, iram (vt ipse
dicebat) puniens.

Αρχὺς οἰκετῶν ήταν τοπικο-
μέλειον, εἰς τὸν οὐρανὸν πα-
τεροθύν, εἴτε εἰς τὸ σωματο-
νόρδον ἐμπαθέσεργον χρόνος τῇ
τραχύτερῃ τοῖς αὐτοῖς, καὶ διὰ
ἐποίησεν, ἀλλὰ τὸ ποστόν ἀπώλε-
υτουχέστε εἰπεῖν, ὅτι ὁράζομεν
ὑμῖν. Ταῦτα τοῖς παρεδειματί-
σαφθείσι, διὰ δὲν μέρας εἶναι, οὐδὲ
μηδὲ ταξιδίου τυγχανόν.

Archyta ruri deprehen-
sa seruorum suorum neglig-
gentia ac ordinis confusio-
ne, cum sentiret se vehe-
mentius contra eos com-
motum esse, nihil egit, nisi
quod discedens dixit. Bo-
na vestra fortuna sit, seu
in commodum vestrum
cedit, quod iratus sum
vobis. Hæc exempla o-
stendunt, Nihil esse ma-
gnum, quod non idem sit
placidum.

Σόλων ἔνειρις, εἶπεν, ἀερισ-
τῶν πόλιν οἰκεῖθεν, εἰς τὸν
ἀγαθὸν αὐτὸς συμβάνει ή-

μέλος, καὶ τὸ συντίκον, εἰς τὸν
κακὸν αἱματίαδ.

Solon illam ciuitatem
optime incolit dixit, in qua
viros bonos honoribus af-
fici: contra autem, impro-
bos puniri, mos sit.

Θεόφορος Θεόφορος ερωτηθεὶς, π
οιωνέγχ τὸν τῶν αἰθρώπων θεόν,
ἔφη εὐτεροσίας, καὶ θεοῦ, καὶ θε-
μεσίας.

X Theophrastus interroga-
tus, quidnam vitam huma-
nam conseruaret, dixit: Be-
neficentia, honor & poena.

Ορδὼς τε καὶ εὐσεβῶς Χριστό-
σμος ἔλεγεν. Οὔτε πενήντας οὐ-
τοῦ της ἀπολιτείας δικτύον ὁ θεός, οὐτε
μηδὲ ποιῆσε τὸν αἰάσσον, καὶ
ἀπελπιστὸν τὸν κείσον, οὐ πάν-
τας ἐγένετο διδόντων λόγον γέγε-
ναντος αὐτοῖς ἀπομενούντες ἀπε-
θανεῖν, οὐτε μὴ πάλιν ἀπελεγνόντες
εἶναι τοῖς πεντανομοῖς.

+ Recte & pie Chrysostom⁹ dixit: Deus in hoc mun-
do neque ab omnib. poenias sumit, ne despentes resurre-
ctionem & animum de fu-
turo iudicio despondeas,
tanquam omnibus hic in
præsentia rationem red-
dentibus: neq; omnes im-
pune sinit abire, ne rursus
omnia citra prouidentiam
euuenire putes.

O αὐτὸς εἶπεν οὐδὲν οὐδὲν γεν-

παρδοθῆναι, ἐκτελεῖσθαι,
ἢ τῇ σκέψῃ θάνατον παραπομ-
φῆναι, ἢντρον κείστως καθεσ-,
αῖς' οἱ πετόροις.

Idem dixit: Quam melius
est nunc castigari & perpur-
gari, quam in illum crucia-
tum venire, cum iudicii, &
non purgationis, tempus
erit.

Πύρρῳ ὁ Βασιλεὺς ὀδεύων
εἰσέπειρε καὶ φευγοῦσιν οὐρανού-
περονόμῳσιν, καὶ ποτέ μὲν Φοί-
τησίλευ πριν εἰσίντων αὐτούν
παραπομφεῖν καὶ μὴ διπλασεῖν,
τὸν ρόδον γενέσθαι σκέψην τοῦ Φοίτησίλευ,
τὸν δὲ καίσαν μεθ' ἐωθῆνται
ἐπειδὴ λαρυγγός. ἐλαγχεῖς δὲ οὐτε-
φεν οὐρανούς εἰσέπειρε λιπῶν
στρατιῶν, ἐπειδὴ Φοίτησίλευ, καὶ ηὐ-
ράριον τὸν Βασιλεὺαν, καὶ παρὰ τὸν ὁ-
κυανὸν ήσυχόν ἔχον ἐπεὶ δὲ τοὺς
φοίτας τοῦ δεσμοῦ τοῦ παρεύοντος
εἶδεν, εἰσέδραμον μὲν φωνής καὶ
ζυμφεῖστον αὐτοῖς ἐκρηνιλάτεις
πολλάκις μετεπερφόρμησεν εἰς
τὸν Πύρρον ἀετοὺς μονον ἐπείνα
δὲ τοσούτους, ἀλλα καὶ πάσοις τοῖς
παρεῖστοις τοῖς αὐτρωπετεγμένοις.
διὸ σιδηροφέντες εὑρίσκονται αὐτοῖς
κακινόρρομοι, μικράν θνάτων τεκμη-
κείσιν ἔξωθεν επεστήνορρών,
ομφαλούσαντες τὸ φόνον, ἐπο-
λεότων. Ταῦτα οὐτε καὶ τὸν
Ηποδόν καίσα τοῦ σφεδόνδρα-
σιγλέψους, έντος φοίτας ἔξι-
λεγκόντας, οὐφ' ἀν τὸν Ηποδό-
ντείσιν.

X Pyrrhus rex iter faciens,
canem repertit, corpus ho-
minis interfecti seruantem,
cumque cognouisset eum
tertium iam diem impastū-
manere, nec a cadavere di-
uellī, iussit extinctum spe-
liri, & canem secum addu-
cēdum curauit. Paucis post
diebus, militum delectus est
habitus, omnesque seden-
tem regem præteribant.
Aderat & canis quietus in-
terim, donec domini inter-
fectores prætereunte cons-
picatus est. In hos protinus
iratus, cum clamore irruit,
ac sepius allatratuit, subinde
respectans Pyrrhum, adeo,
ut non solum ipsi Pyrrho,
sed & omnibus qui aderāt,
suspicio nasceretur. Proinde
cum & alia nonnullæ con-
iecturæ, ita ut fit, aliunde
accederent, duo compre-
hensi sunt, & facinus con-
fessi, supplicio sunt affecti.
Idem fecisse dicunt Hesiodi
illius sapientis canem, qui
interfectores domini sui
prodiderit, a quibus Hesio-
dus erat interfectus.

Γράφει δὲ ὁ Πλάτωνος τὸν
πατέρας ἑωθῆ. Αἵνυστος χαρά-
ζονται ἐγνωκέναι. παρερρένεις
γὰρ αὐτρωπῷ εἰς τὸν γεῶν τοῦ
Ασκληπιοῦ, τὰ εὔογκα τὸ δέρμα
εὖτε ἐγνοῦν ἐλαῖναν αὐτη-
μάτιαν,

μετων, καὶ λεληγένες νομίζων, ὑπερέβητεν. οὐ δὲ Φρεγεῖσκων, ὄντες Κάππαρες, ἐπεὶ μηδεὶς ἔλαχθεν τῶν γεωκόρων ταῦτα κούσουν αὐτῷ, φύγεντα τὸν ιεροῦ συλον, ἐπεδίωκε. Εἰ τρέψοντος μὴν θειάδημα τὸ λίθοις σὸν ἀπεσύν. θεοφύρος οὐδὲ ηὔμερας ἐγένετο οὐ ταφοτάγον, ἀλλ' αὐτὸν ὁ φρεγεὺς παρεφυλάσσων, εἴπει, καὶ τοῦ φύλου ταφεῖσθαινοντος, σοκάλεισθεν, αὐταπανορθών οὐδὲ παρενυκτέοντος, καὶ βασίζοντος, πελεῖν ἐπηγλωτίσει αναστασ. Εὖς δὲ ἀπαντῶντος οὐδιπότερος ἔστηκεν, ἀνειγὼν δέ φυλάσσει καὶ ταφοτέρον. Σεῦπο μὲν οἱ μάρτυρες πισταγόνθροι παρῆσαν ἀπαντώτων, αἷς καὶ τὸ ξεῖνακ Φρεγεύτων καὶ μετέρητο. Τοῦ κυνὸς ταφήμοτερον ἐχρύσωντα τῇ διάβει, καὶ κατεπελαθόντες τὸν αὐτόρων, αὐτήτους διπορεύμαντος. οὐ δέ κύνων αὐταρέψας περιγένετο γαῖαρ τοιούτην καὶ ταφεῖσθαις, οἷον εἴως ποιεύμενος οὐδὲν καὶ θέμακο τὸν ιερόσυλον. Εὐφρίσταν δὲ στίτον αὐτῷ δημοσίᾳ μαρτεῖσθαι, καὶ παρεγνυᾶσθαι τοῖς ιερέσιν εἰσασι τὸν ἐπιμέλειαν.

X Scribit autem Plutarch^o, patrem suum, cum Athenis bonis literis operam daret, hoc comperrisse. Quidam irrupit in Ἀσκулαπιοῦ τέμπλον, sublatis aureis & argenteis aliquot monumētis, clam & ignotus, ut puta-

bat, aufugit. At canis templi custos, cui nomen Capparus, cum videret nemine adituorum sua voce com-moueri, fugientem sacrilegum est insecutus. Ac pri-mum quidem saxis petitus, haud tamen discedebat. Exorto vero die non acce-debat propius, sed procul oculis obseruās secessabatur, nec cibum obiectum capiebat. Rursum iuxta dormi-entem cubabat & ipse, & abeunte ad cōsimilem modum insequebebatur. Quod si qui viatores fuissent obuii, iis cauda abblādiebatur, in illum unum latrabat & saeviebat. Hæc cum ab aliis alii didicissent, simulque & canis figurā cognouissent, sacrilegum apprehēderunt, & ad supplicium duxerunt, cane præcedente hilari iam ac gestiente, quod maleficū esset venatus. Vnde ei cani de publico pastus decretus est: eiusque rei cura sacer-dotibus mandata. Hæc ex-empla testantur, homicidas, sacrilegos, & similes homi-nes sceleratos mirabilimodo diuinitus ad poenam rapi.

¹Ἐν ἐπίσημοι μέραι, ἡ Φρην Ανθένης, τὸν κυνὸν δράντες δρός αὐτομετίστατο κακοῖς.

XVnom leio, & illud quidem magnum, (dixit Antisthenes) malefacta malefactori gravissimis compensatum iri malis.

Δημοσθένεις είπε δίκυον εἶναι, τὸν ἀκριβόν θεωρεῖν εἰλάτω, οὐ τὸν ἀκριβόν θέξαι.

Demosthenes dixit: Iustum esse, ut delictorum non voluntariorum minor pena sanciatur, quam voluntariorum.

Φίλαρεις Ακραγαντίνων τύπον, διόπτομος καὶ ἀποτῆλας αὐτοχθόν, ξένιας καὶ παρεύριθμας Σατανός ἐπενεγκέστρεψε τὸν ὄμφαταν. Πέραλος ἦτορ τοῦ θέρινος ζαλκυρίου κατεσκύπτεις διηγείται, ἔδοικε τὸν Σατανήν διαφέρειν εἴτε τὸν Σάτταν, παρεύριθμον γάρ τοις. μετημόν δὲ η διάρκειας αὐτοῦ δια τὸ φυσικῷ παρεργίον. Φίλαρεις δέ τοτε μόνον θρυόρηθρος δίκυος, αὐτὸν τὸν τεχνίτην παρεύτον σέβαλεν.

XPhalaris tyrannus Agrigentinorum, cum vir perquam crudelis ac immitis esset, admirandis & nouis tormentis homines cruciabat & torquebat. Quod animaduertens Perillus faber ærarius, iuueniam fabricata m a se dono dedit regi, vt hospites in ipsam coniectos

viuentes exureret: edebat autem iuuenia mugitum naturali consimilem. At Phalaris eo solum tempore iustus, ipsum artificem primum in eam iniecit.

Οὐτανὴς καὶ Αἰγαῖη, τῇ τῆς Συκελίας πόλει, ἐγένετο τὸν μὲν τύραννον Αιμίλιον Κερούλιον, οὐτὸς δέ τοις προτερηνός τανισμένα κατέσπεισαντος εἰς δωροδόκεις εἰς τὸν Αργεντονό Πατέρην υἱός δημιουργούσας τὸν γιλκόν τῷ πατεροφόρῳ δῶρον ἔδωκεν, οὐαὶ Σάτη αὐτοῖς. οὗτος πότε παρέτοινον νομίμας αὐτοφερεῖς, τοις κατελογόρον παρέπει τοῦ Βασιλεύος, οὐτὸς πάλιν παρέτοινος. Βεβαῖον δύο ταῦτα τα παρεύδειγματα τοὺς τίκτους Τίτους. Οἱ αὖ τῷ παρεύτορει αὐτῷ ἄλλοι κριτοῦσι τούτουν. Ή οὐκέτι εὐλόγη τῷ Βασιλεῖον πάρειν.

XSic & in Syciliæ urbe Η gesta sœvus quidam fuit tyrannus, Ηmilius Censorinus, donis eos afficiens, qui noua tormenta inuenirent. Erat autem quidam Aruntius Paterculus, qui equum ex ære fabricatum tyranno dono dedit, vt in eum coniceret cruciados. Tyrannus igitur tunc deniq; ad æquitatis cognitionē conuerlus, ipsum tormenti austorem in equū intrusit, vt quos alii paraue-

parauerat cruciatus, ipse pri
mus experiretur. Hæc duo
exempla comprobāt versus:
*Ipse sibi nocet is, alium qui
ludere querit.*

*Consultum male, consultori
peccares est.*

Nulla enim poena iustior
est, quam necis artifices arte
perire sua.

Locus LXXXIII.

DE ΦΙΛΑΥΤΙΑ, AC
MORE SVI.

(T) Αλητείς ερωτήσεις δύονος
λογίου ἐφη, Τὸ εἰωτὸν γνῶ-
ναι· πῇ εὐηγλον; Τὸ ἄλλῳ γνω-
νέατος.

X Thales interrogat^o, quid
esset difficile? Seipsum, nos-
se: Quid facile? Alterum,
ait, admonere.

Χίλων ἐρωτήσεις, πάχεληπ-
τετον; τὸ γνώσκειν εἰωτὸν, ἐφη.
ποτὰ γδὲ γνῶσθαι φίλωντας ἐνεργον
ιωτῷ αφεσθέντα.

X Chilo interrogatus quid
esset difficilimum? Respon-
dit, Noscere seipsum. Sin-
gulos.n. ex cœco sui amore
sibi ipsis multa tribuere.

Φερνίκως Πλάστων ἐφη, "Οτε
καθεγελάσαμδόν θνων, ἐπιστρέ-
ψεν ἐφ' εἰωτοῖς, καὶ συκοπεῖν δεῖ,
μὴ καὶ αὐτοῖς θεῖς αὐτοῖς ἐσμὴ
ένοχος. πολλὰ γδὲ τὸ φίλωντον

ἐπικρύπτει καὶ σεβαλεῖ περφ
τῷ μελλοντικούταντι.

X Prudenter dixit Plato, Cū
volumus deridere alios, de-
cet in nosipso nos conuer-
tamus, consideremusque,
num & ipsi iisdem obnoxii
simus. Multa enim amor
sui cælat, & tegit, etiam in
his, qui maxime alios irri-
dent.

Σωκράτης ἔλεγεν, Οὐδένα
ἴπ' αὐτῷ τὸ κακὸν σωσεῖν, ετέ-
ρον δὲ ἀζημογεντοῦ, σωφᾶς
ἔφασ.

Socrates dicere solebat,
Neminem in seipso vitia
cernere, alterius vero dede-
cōra videre aperte.

Αἰσωπες ἐφη, δύο πτεραις ἐπα-
γγεῖν, μάλιν ἐπιφέρειν· τὰς ράρ
ἐμασσάειν, τὴν δὲ ὅπιδεν, ἐν εἰς
ράρ τὰς ἐμασσάειν διπλῆγεν
τοῦτο τὸν ἀμερτίματε, εἰς δὲ
τὰς ὅπιδεν τὰ εἰωτῶν.

X Aesopus dixit, singulos
mortales binas habere man-
ticas, alteram ante pectus,
alteram a scapulis tergoque
propendentem. Sed in prior-
em, inquit, aliena vitia im-
mittimus, in posteriore
nostra. Hinc illud Catulli,
sed non videmus manticæ,
quod in tergo est.

Πάγτων μέγιστην κακὸν [ais]

L 2.

Πλάτων ἐλεγεῖ] αὐτράποις τοῖς πολλοῖς ἔμφυτον σὺ ταῦς ψυχῆς ἐπί. Τοῦ δέ εἰν τὸ λέγοντα, οἷς φίλος αὐτῷ πᾶς αὐτράποις φύσει. τὸ δὲ ἀληθεῖα τοῦ πάντων ἀφερτημέντων αἴτιον ἐνθέω γίγνεται ἐκεῖστον, τοφλετοῦ γραφεῖ Φιλόβριου ὁ φίλος.

X Omnia malorum (ut Plato dixit) sumnum plerisque hominibus a natura insitum est. Id vero est, quod omnes sunt nimium sui amantes & sibi placentes. Sed reuera hic morbus fons est omnium errorum & delictorum in vita. Quia amor est coecus, & facile decipitur circa rem amatam.

Δημοσθένεις ἐλεγεῖ· ἡδῶν εἶναι ἀπίτητα, εἰσαγγελίαν. ὁ γὰρ διάλεκτος, τοῦδε ἐνέργειας καὶ σίτης. Θέτε πειράματα πολλάκις ὅχι των πέφυκε.

Demosthenes dixit: Facilius esse omnium, se ipsum decipere: quod enim quisque cupid, id etiam animum inducit, & sibi persuadet. Res autem ipse frequenter non ita se habent.

Μάλιστα ἐνέργειας αὐτὸς αὐτὸς φίλος, ἐφ' Αριστοτέλης.

XV Nisi quisque sibi potissimum amicus est: dixit Aristoteles.

Σωκράτης ἐλεγεῖ· εἴ τις δὲ γενέσθω τοσούπερτοις αὐτοῖς φύεται θύεις σκυταλώμας, ἀπειναὶ μάνες αἰνισθεῖσι. ὄμοιος εἴ τοις γαληνούποντος, θύεις οὐ φαινεται, η θύεις αἰδοντος κατὰ θύον. εἴ δὲ τοὺς φεγγίρους η δικαιοσύνη, πάντας αἰνισθεῖσι. εἴ δὲ εἰ βίᾳ ελαπτόν μείζιστα, οὐ αἰσθαντος θύεις τὰς πολλὰς οὐαὶς φεγγίρους εἶναι.

X Socrates dicebat: Si quis in theatro coriarios surgere iuberet, eos solum surrectuos: similiter si fabros aerarios, textores, aut alios generatim. Si vero prudentes aut iustos, hic omnes ex surrectu fore. Est autem hoc in primis in vita damnum, quod cum maxima hominum pars stulta sit, sapere tamen sibi videatur.

Tὰ πολλὰ, ὡς ἐφ' Αριστοτέλης, οὐτε θύεις θύειν οἱ ἔρχοντες, οὐδὲ οὐδέρημα λαβεῖν. πάντα δικεῖα ποιεῖ ἡ διδέσσιν, ἐνέργεια φανεῖ πελάσσεισα.

Plerumque, ut dixit Aristoteles, non æquo aequaliter pretio, illi qui habent, & qui accipere cupiunt. Sua enim & quædant, singulis magno pretio digna videntur.

Locus LXXIII.
DE AVLA.

Oeconomia

Orantes ὁ Σασιλέως Αργα-
ξερξου γαμβρός, ἀποτίθε-
σεν ποντὸν δὲ ἐργάζοντο, καὶ γεν-
γωδεῖς, ἔφη, καθάποδε οὐ τοῦ
δρόμου οὐκανόν δέκτολος τὸν ρό-
μπον μεγάδας, τὸν δὲ μεγάδες π-
γίας διώσαντες, τὸ αὐτὸν τὰς
τῶν Σασιλέων φίλας, τὸν ρό-
πον πᾶν διώσανται, τὸν δὲ τα-
λάχιστον.

XOrontes, Artaxerxes regis
gener, cum ab irato rege
reiectus & condemnatus
esset. Quemadmodum, in-
quit, luppitorum dignitatis
nunc infinitum numerum,
nunc unum tantū possunt
ponere, sic & regum amici
nunc quiduis pollent, nunc
quam minimum.

Οἱ ρόποι Φροδῶς πυρέπιοις,
τῶν ὄρεων καὶ τῶν πάρκων, οἱ δὲ
εἰς Βούις Σασιλέως παρεγιόντες,
τὸν δὲ τὸν ἕδη πεφύκοις Διο-
φθείρας, εἰ μὴ Βούιδιοι σεω-
τὸν, συγνώνεισαντεῖς ἐπιλέγοντες,
ἔφη Σωκράτης.

XQui valde febricitant,
appetitum & robur amittunt:
qui vero Principum
aulas inhabitant, meptem
& bonos mores perdere solent,
nisi frequenter hoc
dictum, Nosee te ipsum, animo
repetant: dixit Socrates.

Εγωτητεῖς οὐ, οὐκατέβοντεις

μηκέτι γῆρας, μανιάτεον τὸ
τοῦς αὐλῆς πεῖσμα, ἥλιθον,
διδικτύρος ἔφη, ηὐ τε, θετοῖς
δικρανοῖς.

XQuidam interrogatus,
qua ratione senectutem,
rem rarissimam in aula,
consecutus esset, respondit,
injuries accipiendo, & insu-
per gratias agendo.

Αυτιδένης ἐρωτήθεις, πῶς
αὐτὸς φεστίθησεν αὐλῆς, εἶπεν κα-
τέπερ πιθή, μήτε λίσταντις,
μηδὲ πάγης· μήτε πόρρω, μηδὲ
μηδὲ βίσσοντος.

XAntisthenes interrogatu-
tus, quomodo ad aulam
accedendum sit: Respondit,
vt ad ignem: neque nimis
prope, ne viaris: neque lon-
gius, ne frigēas.

Σόλων ἔλεγε, τὰς πασὶ τοῖς
Σασιλέοις Εἄρχονταν αρδέας,
παρεγιόντοις εἴναι τοῖς Φί-
Φοις ταῦτα ἐπὶ τοῦ λοχοτομῶν. καὶ
διὰ οὐειναν ἐγένετο, ποτὲ ρό-
πονταν περιγένεται, ποτὲ δὲ οὐ. Καὶ
τάπαν τὰς ἀρραγέτες ποτὲ ρό-
πονταν μέχριν ἡγένετο Ελαμαστήν,
οὐτε δὲ ἀπρόγνοια.

Solon eos, qui apud reges
& principes auctoritate va-
lerent, calculis, quibus in
componendis rationibus
vitimur, similes esse dicebat.
Vt enim illi interdum ma-
iorenum numerum, interdum

minorem significant: ita & Principes, horum quemque, prout libitum fuerit, aliquando illustrem & clarum, aliquando obscurum facere & ignobilem.

Locus LXXV.

DE SVSPICIONE
SVSPICACE.

Aἰχίνος εἶπεν· ὅτι καὶ ναὶ τοῖς περισσοῖς τὸ οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τοῦτον φέρειν αὐτὸς, ἀλλεμὲν ἐπιδέξας δόξαν αἵτια πονηρά.

Aeschines dixit, Vitam viri probi adeo puram esse debere, vt in eam nullius flagitii cadat suspicio.

Βαρύδη, οὐς ἐφη Ναζιανέζως,
τοὺς ταῦταν παντας, τοὺς
περικάναν συνινέντον.

XTardus est (vt Nazianzenus dixit) ad mali suspicione-
nem, qui ad malum ægre impellitur.

Ο αὐτὸς εἶπεν· ἀφύλακτον ή
ἀπλότητον, καὶ μητέ πεικίων ὑφε-
γόται τὸ πεικίων ἐλεύθερον.

Idem dixit: Incauta est simplicitas, minimeq; mali quicquam suspicatur, is qui a malo liber est.

Ο αὐτὸς ἐφη· Τὸ εἰς πει-

κανούχετοι μηγε, γε δε εἰς ταῦταν
διηγέρεις.

Qui ad malum commit-
tendum paratus non est, is
ne ad mali quidem suspici-
onem facilis est.

Τὸ πεικίων ἐλεύθερον, καὶ ὑφε-
γόται πεικίων ἀγέρατον· ἐφη
Χρυσόσωμον.

XQui a malo liber est, is
etiam ad malum suspican-
dum tardior: dixit Chrysostomus.

Ο αὐτὸς ἐλεύθερος· Ήτις πει-
κίων ὑφερρέπει, οὐ πεικίων ἐλεύ-
θερος.

Idem dicebat: Minime
aliquid mali suspicatur is,
qui a vitiis vacuus atque
integer est.

Χρηστὸς τοὺς αὐτὸς μηδέν
τινονός πεικόν· ἐφη Επίκλητος.

De viro bono nihil sus-
piceris mali: dixit Epictetus.

Αεριστήλης εἶπεν, Ἐπὶ τῷ
χειρῶν τινολαμβανόντα παντας,
κακοῦθεν εἴναι.

XAristoteles dixit, Maliti-
osi animi esse, omnia in
deteriorem partem inter-
pretari.

Ιστηρότης ἔλεγε, Τοὺς πολ-
λοὺς τὰ ρῦ ἀλήθειαν ἀγνο-
εῖ,

εῖν, ταῦτα δὲ τὰ δόξαν διπολέπεται.

X Isocrates dicebat, Vulgus ex veritate pauca, ex opinione vero multa estimare.

Locus LXXVI. DE PHILOSOPHIA.

AΝΔΙΤΕΙΝ ἐρωτήσεις Ζ
αὐτῷ τοι γέγενεν εἰ φιλοσοφίας, ἐφη, Τὸ δικαστεῖον εἰστιούσιον οὐδεῖν. πιπερδυρός αὐτῷ, καὶ ταῦτα μόνοντα εἰσιν, οἷως εἰσι αἴδειαται τὸ τῆς ἐργασίας οὔργον, ἀλλὰ πολλὰ καὶ λαθούσιον ταῦτα εἰστούντα, αἱ τοι εἰστούσαι Διδάσκαλοι. Βούτις ἀρχαμάρτυρος ἢ ἐπιτεχνάστη μηδεὶς καὶ ἄχεινος οὐ ἐργασίαται.

X Antisthenes interrogat⁹, quid emolumenti cepisset ex Philosophia, Ut mecum, inquit, loqui sive viuere possem. Dostus vir etiam si sol⁹ sit, non sentit tedium solitudinis, sed multa præclaras suo cū animo verians quasi secum loquitur: indoctis autem molestissima est solitudo, atque etiam inutilis.

Aριστοτέλης ἐρωτήσεις, Ζ πολὺ τοι γέγενεν εἰ φιλοσοφίας, ἐφη, Τὸ αὐτεπιτελίων ποιεῖν, ἀ τοις Διδάσκαλοι τὸ νόμων φύσεων πεισθεῖν. Αγχίμυρτον τοῦ πολυτελεῖται, ὅποι

νοῦσος ἀπελεῖται φιλόσοφος δι' ἀπέχεται, ὅποιος δι' αὐτὸν εἰχει, καὶ τοῦτο εἶδεν τηνοντεῖ.

X Aristoteles percontanti, quid lucri cepisset ex Philosophia, Ut ea, inquit, nullo imperante faciam, quæ vulgus facit metu legum. Idiota a furto abstinet, quia lex minatur poenam: Philosophus abstinet, quia per se turpe est, etiam si licet impune.

Οὐ γείτερος Διονύσος ἐπιποντας τῆς δέρχης ταῦτα μὴ τὸν εἰπόντας, Τί σε Πλάσταν καὶ φιλοσοφίαν ἀφέλητο; Τοῦτο λακαστηρόν, τὸν μετεβολὴν ρύπων ταρρώμεν. Οὐ μὴ γένεται λακαστηρόν, ὅταν ἀποσπεστον, ἀλλὰ εἰ Κορίνθῳ διδυσκαλεῖον αἰσέλεν, τοῦτον τοὺς ἐποίησον.

X Rex Dionysius iunior, postquam regno fuit expulsus, cuidam dicenti, Quid tibi Plato & Philosophia profuit? Ut tantam, inquit, fortunæ mutationem facile feram. Neque enim sibi mortem conciuiit, quod alii solent, sed Corinthi ludum literarium aperuit, & adolescentulos instituit.

Φίλιππος ὁ σπιλούστερος οὐδὲ Αλέξανδρος Αριστοτέλης φεύγειται φιλοσοφεῖν, οποιος εἴπει,

μη πολλὰ ἔντα τα πεδίης, ἐφ' οις ἡρῷ πεπαγμένοις μεταπέμπονται εἰς τὸν πόλεμον, οὐδὲνα τῆς φιλοσοφίας ἀπέσχεν ὅρχῳ επιπλέον εἶναι. οὐδὲ τὴν ἀρχήν τοῦ ορθολογῶν, πολλὰ τὰν μη δύναται πεποιηθεῖν, οὐδὲ τὸ μὴ αὐτὸν δύνας εἰς νέων συγγενεῖς φιλοσοφικοῖς παρέστηναι.

~~X~~ Philippus hortabatur filium Alexandrum, ut auscultaret Aristoteli, cui traditus erat instituendus, daretque operam Philosophiae: Ne, inquit, multa committas, quæ me fecisse nunc pœnitit. Perspexit egregius princeps, nemine Philosophiae experte regno idoneum esse: nec puduit fateri, se multa per errorem fecisse perperam, quod a teneris vnguiculis Philosophiae præcepis non fuisset imbutus.

Διογένης ἐρωτηθεὶς πώς τὸν ὕπεργενεν οἱ φιλοσοφία, ἐφη, Καὶ εἴ μηδὲν ἄλλο, τὸ γερύ τοὺς πάσους τύχην παρουσιάσθω.

~~X~~ Diogenes percontanti quid lucri caperet ex Philosophia, Si nihil, inquit, aliud, certe hoc, quod ad omnem fortunam paratus sum.

Videlocum, De Eruditione,
& Doctrina.

Locus LXXVII.

DE REGNANDI,
RATIONE OPTIMA.

~~P~~ Ilipπος οἱ Μακίδων, ἐπεὶ νικήσαντι τὸν Ελλήνας αὐτῷ συνεβόλεσσον ἔνοι φρεστοῖς τοῖς πόλεσσι κατέκλιψεν, ἐφη, Μάλκον πολλα περιόντα εἴθελεν ληφθεῖσα, οὐ δεσπότος διλέγειν καλέσθε. Τὸν ἑράκλειον δεργεστοῖς κατεπείθεινας, τοις δὲ φίλευ διδίδειν αὐτόν.

~~X~~ Philippus Macedo, cum subactis Græcis, quidam ipsi autores essent, ut ciuitates praesidiis contineret, ne deficerent, Malo, inquit, diu bonus & commodus, quam breui tempore dominus appellari. Sentiens regnum beneficiis teneri, vi metuq; amitti.

Κάτων ἔλεγε, φείδεας δὲν τὸ ἐξουσίας τὸ διωκάσας, ἵππος αὐτοπαραμένη τὸ ἐξεναντίον.

~~X~~ Cato dixit, Debere potentes parce vti potestate, vt semper ea vti possint.

Aεριστέλης ἐφη, τὸν πολλοῖς φοβερὸν ἔντα, πολλὰς φοβερούς.

~~X~~ Aristoteles dicere solitus est, Illum qui multis terrori est, multos etiam metuere.

~~P~~ Congruit hæc sententia cum

cum illa Democriti : Ὡν
πάντες φοβοῦνται, πάντες φοβεῖ-
ται. Quemomnes metuunt,
is & omnes metuit.

Aρτίγονος ὁ Μακεδόνων
βασιλεὺς, διαμορφώντας πάν-
ταν ὅπεραν θυμόντος ἡπίως
ἐχθρὸν καὶ πέμψας τοῖς πεζοῖς μηρο-
τι, Περσέαν μὴν γένεται, εἶπε, διωά-
κνεις ἐδέσμοις, νῦν δὲ ξένης καὶ
δύνοις. νομίζων, τὰν δέκτην
παρενθετορίου δόξην κατῆ-
ει δύνοια Διοσκορίνα.

Antigonus rex Macedo-
num, cum omnes admirar-
rentur, quod initio regni
durior fuisset, senex factus
placide & clementer guber-
naret, prius, inquit, mihi
opus erat regno, nunc glo-
ria & benevolentia. Senti-
ens partū regnum honesta
opinione & benevolentia
retineri.

Αλκερδίνος πυθομένος οὐδὲ
τοῦτο εἴναι βασιλέαν
Διοσκορίν. Εἰ τοῦτο πλεῖον,
ἴφη, τοκέρδος μην ποιοῖτο.

Alcamenes interrogatus,
Quo pacto quis regnum
optime seruare possit, Si
lucrum, inquit, non magni
fecerit.

Αλέξανδρος ἵρωτεῖς, ποῖος
βασιλεὺς ἄστει, ίφη, Ο τοὺς
φίλους διαρεῖς σωμάτων, τοὺς

δέ εἰχε τὸν διεργοτῶν φίλων
ποιούμενον.

Alexander interrogatus,
quis esset optimus rex: Qui,
inquit, amicos donis retinet,
& inimicos beneficiis ami-
cos facit.

Πάντας, φυσικὸς Διὸς ὁ Ραφείος,
ὅντος δηροδίνος τῇ φρενὶ^{τῇ} περάτην δούλει, καὶ λέγε τῇ
ποτε. οὕτα γὰρ εἰ μέττον ποι-
δεῖνος αὐτοῖς, η τοῖς ἐν τῷ
νόμῳ πρωτίστας. βόσον γερή της
μητέρας τῇ πρεστίᾳ οὐδὲν ἔργο
γινόμενος, η φυλάττει τὰς χεῖρας,
ἀκεύαν γέργεις καλυόμενος.

Alcamenes, inquit Dion Ro-
manus, quae vis tuos subdi-
tos & sentire & agere, ea tu
& loquitor & facito. Sic n.
eos rectius & facilius eru-
dies, quam si secundū leges
eos punires. Facilius enim
quis optima imitatur, quae
videt opere fieri, quam pes-
simā cauet, quae audit legib.
prohiberi.

Κλείταρχος ἐλεγει, "Αρχω
μή, ἐπιτηδεὺς περίθει εἴναι:
δικόμενος δέ, μεταλόφεον.

Clitarchus dicebat, Si
magistratum geris, sis man-
suetus: si subditus, fortis &
magnanimus.

"Αρχε, ίφη Σόλων, ταφῆτον

150 REGNANDI RATIO OPTIMA.

μεγίστην ἀρχαῖδ. ἀρχαῖδ γὰρ μεγίστην ἀποκέντη.

X Imperium gere, dixit Solon, sed ubi imperium ferre didiceris. Nam patere qui didicis, imperandi etiam peritus erit. ¶ Consentit cum illo Aristotelis dicto: Οὐκέτιν εὖ ἀρέσκει, μηδέρχεται. Fieri non potest, ut bene gerat imperium, qui non tulerit imperium. ¶ Et Plato in eandem sententiam inquit: Ο μὲν δικαιότες, τὸν δὲ δικαιότων πολιτεύοντας. Qui non seruuit, fieri non potest dominus laude dignus.

Aπειστίδης ἐγέρθη ἀντὶ τοῦ Θεοφάνους, καὶ προσευντὸς σὺν τῷ φρεσισκοῦ αὐτῷ. Βέλκη, φησίν αὐτὸν Θεοφάνετος ἵππον τὴν ἐχθρὸν δέσποτην πρότρηψεν, αὐτὸν δοκεῖ, ποιεῖ αὐτὸν ἐπανόντας λανθόντα. Αὐτῷ οὐδεῖδος τὰ διπλάσια διοικᾶν, τολμονάτημέντος εἶχε τὸ κριτήν τοντικεῖας, οὐδὲ ιδίαν παρέβαν. Εἰ τέτοιν γὰρ αὐτῷ δεῖται ἡ πατρὶς ή Βελκαίδης αὐτοπτία τηλετῆς.

Erat Aristidi simultas cū Themistocle Huic cum delectus esset collega ad peragendam legationem, Vis, inquit, Themistocles, ut in his montibus simultatem deponamus? Nam si videbitur, reuersi illam resumem-

mus. Bonus ille vir publico fungens munere, priuatos affectus publicæ posthabuit utilitati. Ex his enim fere omnis humanæ vitæ pernicies nascitur.

Σενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἔλεγε, τοῖς Τυρρηνοῖς σιντυχανεῖς δεῖν αἱ οὔκισα, οὐ αἱ ηδίσα.

X Xenophanes Colophonius dicere solitus est, Cum regibus aut quam minima, aut quā dulcissima loquendum esse. ¶ Alii narrant Αἴσοπον Soloni ad Cœsum eunti hanc admonitionem subiecisse: Scias tibi cum regibus, aut quā paucissima, aut quam gratissima loquendum esse.

Confer cum titulo Magistratus.

LOCUS LXXVIII.
DE SENECTUTE,
CANICIE.

Aκατιαὶ πρωτητεῖς, Διὸς αἵτινας οὐ ποιῶντο τελετὰς ἵππον πολὺ κοριστούς ἔχει; εἶπεν, Τινα Βελέπον οὐκ πολιας, μηδὲ αὐτίζειν αὐτὸν πεστέλλει.

X Lacon quidam senex interrogatus, cur barbam gestaret syluosam ac promissam, Vt, ingredituens canos nihil illic committam indignum. ¶ Vir enim bonus unde-

vndecunq; venatur stimulos ad virtutem.

Bion μὴ δεῖν, ἐφασκεν, ὅντες
δίξειν τὸ γῆρας, εἰς ὁ πάντες
διόχειται ἀλεῖν.

Bion dixit, nulli exprob-
randam esse senectutem,
ad quam omnes optent
peruenire.

Κάτων ὁ περισσούτερος, τῷ
γέρει πολλῶν παρέγιτον, οἷον
μὴ απεστήνει τῶν δότων τὸ κα-
κίας αἰχνύντων.

Cato senior, senectuti-
cum multa adsint probra,
non esse addendum malitia
dedecus dicebat. Alii
narrant hoc ab illo dictū in
senem obuium vitæ conta-
minate. Ne ætatis tuę malis
addas turpitudinem.

Σόλων ὁ γῆρας ἐλεύθερος μὲν
εἶνας κρεᾶν, εἰς αὐτὸν γάνη πάντα
καταφύγει.

Solon senectutem portū
malorum esse dicebat, quod
ad eam omnia confugiant.

Διογένης ἐρωτᾷεις, Πώς ἀθλεῖον
σὺ Σίων, ἐφη, Γέρων ἀπόρος.

Diogenes percontanti,
quid esset in vita miserrimū? Senex, inquit, egenus.

Καλὸν καὶ γέρων κανθάνειν
σοφά, ἐφη Αἰχνύλος.

Aeschylus inquit, Pulcrū

esse, si & senex discat, quæ cū
sapientia coniuncta sint.

Καλλίσον ἐφόδιον τῷ γέρει
παρδεῖα, ἐλεύθερον Αριστοτέλην.

Pulcerum & optimum
viaticum senectutis, est Eros
ditio, inquit Aristoteles.

Οὐ μοιχειρίστε γέρους, καθ'
ὅσον γηρεύοντας πελμάται, αλλ'
εἰ τοῖς ἀγαθοῖς συμπισθεῖ-
ρωται. ἐνταγμὸν γέρεις, πάντες
ἴσωρθοι ἄδωροι ὡστερ οἱ Δημό-
κειται γέροι.

Non beatus existimandus
est senex, quia sene-
scens moriatur: sed si abso-
lutum habeat honorū nu-
merum. Nihil enim æstati
per se tribuendum est, ut
Democritus inquit.

Οὐ τὸς ἐφη: Γῆρας ὀλόκλη-
ρος ἐστι πίρωσις, πάντ' ἐχει, καὶ
πάσιν ἔσθει.

Idem dicebat, Senium o-
mnimoda imperfectio est,
omnia habet, & omnibus
indiget.

Ἐργάζεταις τὸ ηλικιας ἐφη,
Θερψ ἀκμήζον, ταρ εἶναι τὸ τῆ-
ρψ τῶν ἀκριδῶν, θέρης καὶ μετο-
παρην. Χαμάνα τὸ γῆρας.

Eratosthenes vigentem
ætatem veri comparabat:
declinarem æstari & au-
tumnō: senectam hyemi.

Δημόκριτος ἔλεγεν. Αυτὸν
φύεται στόματος, οὐκανέστοτει
φρένες γνωστοίσις ἐπιχειρεῖσι
κροτεῖ, καὶ εἰς τὰ περιφερεῖα πάντα^{ανθελιών}.

X Democritus dicebat, Aug-
gescente corpore, simul &
mens augetur: & illo se-
nescente, una senescit, ac in
omnib. rebus obtusior fit.

'Ο Βοιώπος ἀντυχόντι θνοω-
ρῇ μὲν ἰδομένην τοιτην, ἐπέρας
τὸ σκέλος ἀπεργάτῃσε, καὶ παρ-
ῆλθεν, οὐδὲν εἶδεν ὄντα.
επειδὴς αὐτῷ τοσούτον καὶ πολυχρη-
μάτιας ἄμφο ποιεῖ τὸ γῆρας καὶ
πολυπειραγμούσιν.

X Boëtius cum iam annos
natus plus quam septuaginta,
thesaurum reperisset, sub-
lato cruce ipsum cōtempsit,
& præteriuit, ut qui non
amplius usui sibi futurus
esset. Ita senectus & animū
trāquillum reddit, & multæ
pecuniae studium ac curio-
sitatem adimit.

Αλέξις ὁ τῶν κομῳδῶν
ποιητής, ἐπέδη πιστὸν ὅντε
πεισθεῖται ἐρεγκε μόλις ποι-
ρούρδην, καὶ πρώτας τι ποιεῖς;
ἴψης καὶ χολιὰ δέσποιντοκα.

X Alexis poeta Comicus,
cum quidam ipsum senem
ægei incidentem intuitus,
quid ageret interrogasset:

paulatim se per otium mori
respondit. Significans senes
non vivere, sed lente mori.

Δημόκριτος αἰδεῖσιν εἰς
τὴν ἀκρεπόλιν εὑρίσκεται, ἐπιστᾶν,
ποιεῖν ἐφη, οὐσια καὶ σύμπαντα
ἡ Αθηναῖον πόλις· πινεῖ πῦρ γρ
μερα, ἵχνειν ἢ ρικεῖν.

Democrats iam senex
ascendens in arcem Athenis
per quam anhelosus: idem
se facere dixit, quod vniuer-
sa ciuitas Atheniensium
soleret, nempe se magnum
quidem spirare, parum
autem valere.

Οὐ τοσούτον κερδανομένην
ταῦς μικραῖς λεύκαις ἡμέρας,
ὅσον τολεῖα κρεψί τὰ πῦρ ιδόντες,
τὰ δὲ πατέντες, τὰ δὲ κοῖ
τοις παίζαντες· ἔλεγε Ναζ-
αῖος Κλεοπ.

Hoc nobis affert longius
vitæ spatium, quod plura
mala partim videmus, partim
sostinemus, partim
perpetramus: dixit Nazianzenus.

Ισοκράτης ἔφει· Εἰς ἐμπειρίας
πορθδειν τὰς γέρεις καὶ δοκεῖν
μελλον τὸ οὔποτε διώματα καθο-
ράν τὸ Σελήνον.

Isocrates dixit, Experi-
tiam & rerum multarum
vsum senes erudire, atque
efficere,

efficere, ut quid expediat,
acutius, quam alii perspi-
cere videantur.

Γῆρας, θεού του απούμονος
έλεγε Θεοδόρης.

X Senectus est mortis exor-
dium, dixit Theodoretus.

Διογένης ιδὼν γεννήσαντα
παιδίσκον, εἶπεν, εἰ μὴ ταῦτα
ζωῆς περιλαμβάνονται εἰ δὲ ταῦτα
τὰς νεκρὰς μὴ έργονται.

Diogenes anum contam
conspicatus, inquit, Si ad
viuos (scilicet te ornas) falsa
es: sin ad mortuos ne cun-
ctare.

Γέρων αἰώντος, ὅταν τε τοῖσαν
πυλάσσοι, εἰς γάδεν ἐστιν εὑθετός,
φυσικὸς Πλούταρχος.

X Senex stultus, tanquam
laterna vetusta, ad nullam
rem idoneus est, inquit Plu-
tarachus.

Γοργίας ἐρανῆσις πολα διαι-
τη χρόνος, εἰς μακρῷ γῆρας
ἥλθεν, οὐδὲν οὐδὲν ποτε, ἐφη,
περὶ ιδούλων οὔτε φαγὸν, οὔτε
δράσας.

X Gorgias interrogatus, quē
vitæ tenuisset modum, φ
ad tantam peruenisset se-
nectutem, Ad voluptatem,
inquit, nunquam edi, nec
feci quicquam.

Θεῖς λελύνος Κρήτην τὸν
αἰποδέντην τῆς ψυχῆς διπληγατας
εοῦ καὶ Διομέρητας, ἣν
Νεᾶλος.

X Capillus albus factus ani-
mam breui hinc abituram
clamat & testatur, inquit
Nilus.

Vide locum, De honore pa-
rentibus & senioribus
habito.

Locus LXXIX.
DE SODALITIO,
CONSVETVDINE
bonorum vel mas
lorum.

Διογένης θύμρωφο μετρό-
πιον αποτίθει συμποσίον
ον, ἐφη. χείρων ἐπινιζεῖσι. τούτῳ
ἐπιπλέοντος, καὶ τῇ εἴκης εἰ
πούλος, Καὶ ἀπῆλθον. ἐφη χείρων
σοὶ ἐγχύομεν. ἐφη χείρων
ρήσοις. διδάσκων. σκεινα
ῖστας οὐ γενιοντος οὐ συ-
ποσίου παρείρου ἵπατεδην
χείρων.

X Diogenes adolescenti ad
conuiuum cunti, deterior,
inquit, redibis. Reuersus
adolescens cum Diogeni di-
xisset, lui, nec redii deterior:
Deterior igitur inquit. In-
dicans non fieri posse, quin
adolescens e temulēto con-
uiuio redeat deterior.

Ποδάρις αὐδησε αγαθοὶ ηγε-

καὶ τὸ περιστήθιον, πολλῷ γάρ τοι
καὶ τὰς μετελαύσους, οὐ μετέδοσεν
δοτῆσαι, ἐφη Νέαλος.

X Probi viri ad improbos
accedentes multo facilius
vitia trahunt, quam virtu-
tem impertiunt, inquit
Nilus.

Ιπποκρατίδης ἀπολυτήσασθε
μετεποτὲ μετεποτε, φέρεται εἰς
ἴσοστος λέει, καὶ Διογένης τοῦτο,
Μετεποτεταν, ἐφη διδίξει δέ, οὐ
μεθ' ἐν διφθερᾷ τὴν αὐτὴν χρόνον
ταρπόντες.

Hippocratidas, cum ali-
quando obuius ei fuisset
adolescens, quem amator
sequebatur, erubescēti ado-
lescentulo. Cum his, inquit
oportet ambulare, cum
quibus conspectus, non
mutet colorem.

"Οὗτος, ἐφη Διμηθέντης, δημι-
λῶν ἔδεται κακοῖς αὐτῷ, ἐπο-
ποτι ὄφριπος· γεγώνοκαν ὅπ
τιςτός εἶνιν οἰστος ἔδειξαν.

X Si quis (inquit Demo-
sthenes) malorum gaudeat
commercio, rogare qualis
ipse sit, non est opus. Nam
quisque similis est sodalitii
sui.

"Ο αὐτὸς ἐλεγε, τὸ τέλον με-
γεν τεκμηρίων, τὰς ταῦτας τὰς
αὐτράπτες δημιλαν εἶναι.

Idem dicere solitus est,

Morum maximum testimo-
nium esse, cum hominibus
congressum. Declarat hanc
sententiam dictum Chry-
sostomi, quod sequitur.

Ἐλευθεροὶ αὐτὸρὶς ἔθετος οὐ μη
τῶν τοιωνδε σωματία. ὁ, τερψ
Φαῦλος ἐξ αὐτάγκης τοῖς ορθο-
φρανηγέσι, τε αὐτὸν τοῖς
μετέποντι.

X Cuiusque ingenii quale
sit, ex conuersatione argui-
tur: etenim improbus ne-
cessario cum sui similibus
versabitur: contra autem
temperans & sapiens cū iis,
qui eadem excercent.

Κρείσον ταλάτια καὶ πολυ-
χεύστη χλιδῆς αὐτὸριν διηγήσαν
καραβῆν παρεσίμη, ἐφη Σοφο-
κλῆς.

X Potiores sunt diuitiis &
luxuria affluente auro, bo-
norum virotum & iustorū
conuersationes, inquit So-
phocles.

Αἴχνηλος ἐφορευ, σὺ παντὶ^ν
τελέοις εἶναι δημιλαν κακῆς κα-
κίου οὐδέν.

X Eschylus dicebat, In o-
mni negotio nullum esse
prava societate mai⁹ malū.
¶ Perinet huc Epicteti di-
ctum: "Ιδι, ὅτι ἐανὶ ὁ ἐπαύρος
ἢ μερισμός, καὶ τὸν σωματι-
τεῖορδον αὐτῷ μελισσῶν
αὐλάγη,

ανάγκη, καὶ αὐτὸς ἀντίχει
καθαρός.

X Scias, idque exploratum
omnino habeas, si sodalis
pollutus fuerit, tum etiam
illum, quem is attigerit,
necessario pollui, et si purus
ipse fuerit.

Locus LXXX.

DE SAPIENTIA,
S A P I E N T I A E
Amore.

AΙστήνεις γράφειν Αγήνης
στον, Αγλαδέντα παρέβαλεν.
Ἐν ἡ διοῖσιν μέρει, οὐ γὰρ τὸ μηδένα
αποστειλεῖ, εἰς τούτο τὴν ταχεῖαν
δρέσιν. καὶ τόπε τὸν Σακτηγίαν
ἐπινατεῖν αρμόνιον αὐτῷ, τὸν κε-
φαλίν ταπεζών, Παῖς, εἶπε, καὶ
ἡδὲ θεός ἐτο οὐκ ηὔγεν ζύγιον,
οὐ μὲν απικρέσις, ἔως αὖ Καρίνη
λέγων. καὶ λόγον Εἴ τοι σοφίας ἐρώτες
παρέδειγμα.

269
X Diogenes primum Athenas profectus, ad Antisthenem se contulit, a quo sepe repulsus (nullum enim discipulum recipiebat Antisthenes) non destitit tamen hætere, adeo ut aliquando baculum intentaret Antisthenes, vltro baculo caput subiecit dicens, cæde, si vis, at nullum inuenies baculum tam durum, quo me abs te abigas, dum aliquid

dixeris. Insigne exemplum
adamatæ sapientiae.

Οὐ αὐτὸς τοὺς τὰς εἰπόντας,
Γέρων εἰ, καὶ λοιπόν αὐτος, Τίδε,
έφη, εἰ δολοχέος δραμοντοὺς τῷ
τέλει εἶδε με αἰνέντας, καὶ μὲν
μηδὲν οὐ πιτεῖναι; οὐδὲν τὸτε εἴσο,
τὸν τοῦτον δρεπτὸν απελθει
τοσκότῳ μηδὲν οὐ πιτεῖναι δέντι,
οὐ μηδὲν οὐταν δέηται οὐδένας λα-
πός εἰσι, Διὸ τὸ εἰναι αἰχεῖν Εἴ
καλέσθη παιδάς.

X Idem cuidam admonen-
ti, vt iam senex quieteret a
laboribus, Quid, inquit, si
in stadio currirem, viuum
oportet iam metu vicinum
cursum remittere, an ma-
gis intendere? Recte sensit,
virtuti hoc magis inten-
dendum esse, quo minus
superest vitæ: quod turpe
sit tum ab honesto instituto
refrigescere.

Σιμονίδης ἐρώτησεν τὸν προτερόν
οὐρανοτερόν, τιλίτος ή συφία,
Οὐκ εἶδε. έφη ὅραν γὰρ τὰς οὐ-
φὰς ἐπιτελεῖ τὰν τακτίων δύοπες
φοιτῶντες. οὐκέτινεν τὰς φιλο-
σόφους λόγους μὴ δέ τοι τὰς καὶ
εφρονῆσαι, ἐρέοις δέ εἰπεν μηδέν.

Simonides interrogatus
vtra res esset optabilior, di-
uitiae an sapientia, Dubito,
inquit, vt qui videam,
sapientes frequentare diui-
tum fore: innuens Philo-